

บุษิตาจิต

รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์

32ปี แห่งกาลเวลา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

นชธ.190

ถ้อยแถลง

ท่านอธิการบดี รศ.ดร.ทริส สุตตะบุตร ได้กรุณาให้ดำเนินการจัดงาน "สนทนากับ รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์" ก่อนที่ท่านจะเกษียณอายุราชการ คณะทำงานจึงมีแนวคิดร่วมกันว่าควรจะมีการจัดทำหนังสือที่ระลึกด้วย เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณและบันทึกเกียรติประวัติ ผลงาน รวมไปถึงความประทับใจเล็ก ๆ สัก ๆ ที่ชาว สจธ. อยากบอกกับท่าน "ผู้บังคับบัญชา"

ถึงแม้การงานของชาว สจธ. แต่ละท่านจะมีมากมาย หลายท่านก็ยังสละเวลาด้วยใจรำลึกถึงท่านอธิการบดี ส่งข้อเขียนและบทกลอน มาร่วมสร้างความสมบูรณ์ และสีสันให้แก่หนังสือที่ระลึกฉบับพิเศษนี้ จนคิดหรือประทับใจตราไว้ในจินตนิรันดร์ นาฏกรรมนี้จะบังเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าปราศจากองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 4 ประการ คือ

1. "สถาบัน"
2. "ผู้บังคับบัญชา"
3. "ชาว สจธ." และ
4. "ผู้สนับสนุน"

ด้วยใจ

คณะทำงาน

9 กันยายน 2539

32 ปี

แห่งกาลเวลา

รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ประวัติย่อ

รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์

เกิดวันที่ 1 มกราคม 2478 จังหวัดสงขลา

การศึกษา :-

- 2525 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 24
- 2507 Ph.D. in Mechanical Engineering King's College, University of London
- 2505 Certificate of Science and Technology of Refrigeration City and Guilds, of London Institute
- 2503 B.Sc. in Mechanical Engineering King's College, University of London

การทำงาน :-

- 2535-ปัจจุบัน ที่ปรึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 2529-ปัจจุบัน รองศาสตราจารย์ ระดับ 10 ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 2529-2535 อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 2514-2529 รองอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตธนบุรี
- 2512-2514 ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี
- 2508-2512 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคธนบุรี
- 11 กันยายน 2507 เริ่มรับราชการในตำแหน่งครูโท แผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคธนบุรี

งานพิเศษ :-อาทิ

- ที่ปรึกษาคณะทำงานพิจารณาความต้องการรายละเอียดการออกแบบในการพัฒนาและก่อสร้างอาคารสถานที่ ณ ที่ดินใหม่เขตบางขุนเทียนของ สจธ.
- อนุกรรมการกำกับดูแลแผนงานภาคบังคับของคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน
- ผู้แทน ว.ส.ท. เป็นอนุกรรมการจัดทำคัพทวิศวกรรมสาขาปรับอากาศ
- ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถาบันการบินพลเรือน
- ประธานที่ปรึกษาโครงการรถโดยสารใช้ก๊าซธรรมชาติอัด CNG เป็นเชื้อเพลิง
- Member of Working Group on Continuing Engineering Education ของ UNESCO
- วิศวกรที่ปรึกษา

- กรรมการบริหารและ กรรมการวิชาการของวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย หลายสมัย
- กรรมการร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหลายชุด โดยเป็นประธานกรรมการ 3 ชุด คือ
  - ร่างมาตรฐานฯ เครื่องปรับอากาศชนิดติดผนังห้อง
  - ร่างมาตรฐานฯ ตู้แช่เย็นเชิงพาณิชย์ และ
  - ร่างมาตรฐานฯ เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน
- อนุกรรมการพิจารณาตรวจสอบผลงานของผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาวิศวกรรมเครื่องกล
- อนุกรรมการทดสอบความรู้เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาวิศวกรรมเครื่องกล
- อนุกรรมการพิจารณารับรองหลักสูตรและสถานศึกษาที่เกี่ยวกับวิชาชีพวิศวกรรม
- กรรมการในคณะกรรมการควบคุมวิชาชีพวิศวกรรม (ก.ว.)
- กรรมการองค์การดำเนินงานโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป
- อาจารย์พิเศษ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2508-2516
- กรรมการศึกษาการใช้แก๊สธรรมชาติแทนน้ำมันเชื้อเพลิงของกระทรวงคมนาคม
- ประธานกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7
- กรรมการที่ปรึกษาโครงการมหาวิทยาลัยสนับสนุนงานพี ฒนาตามโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตำแหน่งที่ปรึกษาในคณะอำนวยการศูนย์วิชาการ เขตราชบุรีบูรณะ
- ประธานกรรมการพิจารณาจัดหาที่ดินเพื่อขยายสถานศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- ผู้อำนวยการวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เมื่อทบวงมหาวิทยาลัยเข้าไปควบคุม
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยสยาม
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- ประธานกรรมการนโยบาย สจธ.
- ประธานกรรมการสรรหานายกสภาสถาบันและ กรรมการสภาสถาบัน
- กรรมการที่ปรึกษาโครงการจัดตั้งสถานศึกษาและ สถานีวิจัย ณ จังหวัดชุมพร
- กรรมการนโยบายและแผนเพื่อวางนโยบายและแผน ของสถาบัน
- ประธานกรรมการคัดเลือกนักเรียนทุนของโครงการ พัฒนามหาวิทยาลัย
- ประธานกรรมการและเลขานุการ อ.ก.ม. สถาบันฯ
- กรรมการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีและวิจัย
- กรรมการร่างระเบียบบริหารการศึกษาของวิทยาลัย

งานเขียน :-

1. การปรับอากาศ. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2524.
2. "การใช้เครื่องปรับอากาศให้ประหยัด" วิศวกรรมสาร ปีที่ 33 เล่มที่ 2 (มิถุนายน 2523). หน้า 35-37.
3. "การทำความเย็นแบบดูดซึมโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์" สัมมนาวิชาการเรื่อง Solar Energy and Applications, 12-16 ธันวาคม 2521. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
4. "Design of Air Conditioning System for Large Buildings." Proceedings of the 5 Asian School Harnessing, June 15-23, 1987. Bangkok: AIT, 1987. P. 133-141.
5. สารานุกรม วิศวกรรมสาร พ.ศ. 2529-2530

ท่านอาจารย์ไพบูลย์ หังสพฤกษ์

เมื่อนึกถึงท่านอาจารย์ไพบูลย์ เราเห็นภาพท่านในใจของเราอย่างไร ผมมองเห็นภาพดังนี้
ท่านเป็นผู้นำที่ดีเยี่ยม เราทุกคนเคารพนับถืออาจารย์และเชื่อมั่นในการตัดสินใจของอาจารย์
ท่านเป็นผู้ที่ทำงานเร็ว แต่ละเอียดรอบคอบ สามารถมองเห็นจุดอ่อนของข้อเสนอได้โดยเร็ว
ท่านเป็นคนที่ทันสมัย ผมไม่เคยเห็นใครทลอกอาจารย์ได้

ท่านเป็นคนที่ให้ความอบอุ่น เป็นที่พึ่งได้เสมอ และสามารถให้คำแนะนำที่ดีเมื่อใครมีปัญหาแล้วไป
เรียนถาม อาจารย์สามารถมองเห็นถึงแก่นของปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

ท่านเป็นคนจริง มีใจนักเลง ใครสุภาพมาท่านก็สุภาพด้วย ถ้าใครเกรงาก็จะถูกตอกกลับอย่างหนัก
ท่านเป็นคนใจถึง พร้อมทั้งจะช่วยผู้ผู้ได้บังคับบัญชาในด้านต่าง ๆ ถ้าเป็นเรื่องที่สมควรช่วย ทั้งที่
ท่านจะต้องรับความเสี่ยงเมื่อช่วย

เราอยากให้คุณเป็นอธิการบดีตลอดไปไม่ว่าจะเป็นกี่วาระ

ทริส สูตะบุตร

ประวัติย่อของท่าน อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์

อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ท่านเป็นชาวอำเภอเมืองสงขลา เกิดเมื่อต้นปี พ.ศ. 2478

จบการศึกษา ม.8 แล้วได้รับทุนศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ ตามความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการ
และจบปริญญาตรี B.Sc. in Mechanical Engineering จาก King's College, University of London เมื่อปี
พ.ศ. 2503 แล้วศึกษาต่อ (ปริญญาเอก) จบปริญญาเอก Ph.D. in Mechanical Engineering จากมหา
วิทยาลัยเดิมคือ King's College, University of London เมื่อปี พ.ศ. 2507 แล้วเดินทางกลับประเทศไทย

11 กันยายน 2507 ชีวิตราชการของอาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ เริ่มขึ้นที่วิทยาลัยเทคนิค
ธนบุรี ในตำแหน่งครูโท แผนกวิชาช่างยนต์

รุ่งขึ้นอีก 1 ปี คือ พ.ศ. 2508 อาจารย์ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอันสำคัญทางวิชาการ คือ
หัวหน้าฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี ที่ว่าเป็นตำแหน่งอันสำคัญที่ต้องเขียนถึงก็คือ เป็นจุดเริ่มต้น
การเกิดขึ้นของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เพราะอาจารย์เป็นอาจารย์หนุ่มปริญญาเอกสด ๆ ร้อน ๆ
จากมหาวิทยาลัยลอนดอน ไฟแรงมาก เป็นกำลังสำคัญร่วมกับท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคธนบุรีคนแรก
คือ ท่านอาจารย์ประภา ประจักษ์คุณนิติ ท่านอาจารย์สุนทร ศรีนิลทา หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนแรก อาจารย์
ดร.ทริส สูตะบุตร ท่านอธิการบดีคนปัจจุบัน (สมัยนั้น 2508-2512 ท่านดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะวิชา
เครื่องกล) และอาจารย์ท่านอื่นอีกหลายท่านได้ร่วมกันทำหลักสูตร ปท.ส. (ประกาศนียบัตรเทคนิคชั้นสูง) ขึ้น
โดยรับนักศึกษา ม.8 วิทยาศาสตร์ เรียนต่อ 5 ปี หรือจบปว.ส. ต่อยอดอีก 2 ปี เปิดรับนักศึกษาในปี 2508
นั้นเพียง 2 แผนกวิชา เครื่องกล และ อุตสาหการเท่านั้น ปีถัดมาจึงเปิดรับนักศึกษาภาคไฟฟ้า และโยธา

ในช่วงเวลา 4 ปี (2508-2512) ที่อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายวิชา
การนั้น อาจารย์ได้พัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นสากล กล่าวคืออาจารย์ได้อบรมเจ้าหน้าที่ร่วมกับอาจารย์ที่
ปรึกษาให้รู้วิธีการลงทะเบียนเรียนรายวิชาสมัยใหม่ ตามระเบียบการลงทะเบียนที่เขียนไว้ในคู่มือนักศึกษา โดย

กำหนดหน่วยกิตที่ลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาไว้ตายตัว หน่วยกิตที่จบการศึกษาที่แน่นอน การลงทะเบียนเกิน การลงทะเบียนล่าช้า ฯลฯ ซึ่งยังคงใช้ถึงปัจจุบันนี้ สมัยนั้นถือว่าเป็นเรื่องใหม่ต้องฝึกอบรมกันจนเข้าใจ และอีกอย่างก็คือว่าเป็นสากล ก็คือการคิดผลการเรียนเป็นหน่วยกิต ซึ่งเดิมประเทศไทยเราคิดผลการเรียนเป็น เปอร์เซนต์ ซึ่งการคิดผลการเรียนเป็นหน่วยกิตสมัยนั้นเป็นวิธีที่ยาก การตัดเกรดก็ยาก อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ท่านได้ใช้ความพยายามทำความเข้าใจกับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ตลอดจนนักศึกษาอย่างอดทนและทุ่มเทจนประสบผลสำเร็จด้วยดี ทำให้คุณภาพของบัณฑิตเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ และยังเป็นอานิสงส์มาจนถึงปัจจุบันนี้

ปี พ.ศ. 2512-2514 อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย เทคโนโลยีธนบุรี มีสิ่งหนึ่งที่ยากจะกล่าวถึงเพราะไม่เห็นที่ได้ได้กล่าวถึงไว้คือ ท่านได้ใช้ใบสีสไลในการจัดซื้อ จัดจ้าง ของสถาบัน โดยตัดแปลงจากระเบียบสำนักนายกฯ เพื่อให้การจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นไปอย่างรัดกุมและมีประสิทธิภาพสูง กล่าวคือ สีขาว (ต้นฉบับ) ส่งเบิกงานพัสดุเก็บ สีเหลือง (สำเนา) คณะเก็บ สีชมพู ภาควิชาเก็บ สีฟ้า สาขาวิชาเก็บ ในใบสีสไลจะมีรายละเอียดต่าง ๆ ที่ขออนุมัติซื้อ-จ้าง มีผู้เสนอชื่อ ผ่านหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นไปตามลำดับ ผู้อำนวยการเป็นผู้อนุมัติแต่เพียงผู้เดียว สถาบันยังใช้แบบฟอร์มนี้อยู่จนถึงปัจจุบัน แต่เป็นสีขาวหมด และมีการมอบอำนาจอนุมัติซื้อ/จ้าง ลงไปถึง คณะ/สำนัก และภาควิชา

ปี พ.ศ. 2514 นี้ นับเป็นปีที่สำคัญที่สุดของสถาบัน เพราะเป็นปีที่ประกาศใช้ พ.ร.บ. สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า เป็นครั้งแรก มีการรวมวิทยาลัยอื่น ๆ ในสังกัดกรมอาชีวศึกษาเข้าด้วยอีก 3 แห่ง อธิบดีกรมอาชีวศึกษา จึงดำรงตำแหน่งอธิการบดี

ปี พ.ศ. 2514-2529 รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี ซึ่งช่วงนี้ยังไม่ได้แยกเป็นอิสระเหมือนเช่นในปัจจุบัน แต่ย้ายมาสังกัดทบวงมหา วิทยาลัย

ปี พ.ศ. 2529-2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 2 สมัยติดต่อกัน (พ.ร.บ. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีอยู่ในตำแหน่งได้วาระละ 3 ปีติดต่อกันได้ 2 สมัยเท่านั้น)

ปี พ.ศ. 2535-ปัจจุบัน รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าธนบุรี ตำแหน่งนี้นับเป็นตำแหน่งที่สำคัญตำแหน่งหนึ่ง เพราะผู้ที่ให้คำปรึกษาของสถาบันได้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง มีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล สามารถชี้แนะให้สถาบันเจริญรุดหน้าไปได้ อย่างดียิ่ง

รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ได้อุทิศร่างกาย แรงใจ สติปัญญา ความสามารถทั้งหมดให้กับสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี แบบที่ผู้ใดเสมอเหมือนได้ยาก ตลอดระยะเวลา 32 ปี ที่อาจารย์ทุ่มเทให้กับ สถาบันนั้นต้องยอมรับว่าเกิดประโยชน์อย่างใหญ่หลวงกับชาติบ้านเมือง และเป็นโชคดีของสถาบัน เพราะผล คือความเจริญรุ่งเรืองของสถาบัน แม้จะไม่ดังด้วยแรงโฆษณาประชาสัมพันธ์ แต่ผลงานย่อมเป็นที่ประจักษ์ของ ทุกท่านอยู่แล้วมิใช่หรือ

ต่อไปนี้ผู้เขียนขอแนะนำบันทึกเหตุการณ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า"ที่ลงในหนังสือรุ่น ปี 2514 และ "30 ปี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี" มาลงไว้เพื่อรำลึกถึงความหลังที่ท่านอาจารย์ได้มีส่วนร่วม รังสรรค์อยู่ด้วยผู้หนึ่ง ดังนี้

ศุกร์ 15 เมษายน 2509 คณะกรรมการประสานงาน ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายอภัย จันทวิมล) เป็นประธานมีมติให้วิทยาลัยเทคโนโลยีธนบุรีดำเนินการร่างโครงการสถาบันเทคโนโลยีธนบุรี

พุธ 22 มิถุนายน 2509 วิทยาลัยเทคโนโลยีธนบุรี แต่งตั้งกรรมการร่างโครงการสถาบันเทคโนโลยี

ธนบุรีโดยให้ ดร.ทริส สุตะบุตร เป็นประธาน

จันทร์ 12 มิถุนายน 2510 วิทยาลัยเทคนิคธนบุรี เสนอโครงการสถาบันเทคโนโลยีธนบุรีต่อกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

พฤษภาคม 3 ตุลาคม 2510 กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติหลักการตั้งสถาบันเทคโนโลยีธนบุรี

ศุกร์ 24 พฤศจิกายน 2510 วิทยาลัยเทคนิคธนบุรี โดยอนุมัติของกระทรวงศึกษาธิการ เสนอโครงการขอความช่วยเหลือทางเทคนิคสำหรับสถาบันเทคโนโลยีธนบุรี ต่อกรมอาชีวศึกษาเพื่อให้พิจารณาดำเนินเรื่องไปยังกรมวิเทศสหการ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ตามลำดับ

พุธ 14 กุมภาพันธ์ 2511 กรมอาชีวศึกษาเสนอโครงการสถาบันเทคโนโลยีธนบุรี ต่อสภาการศึกษาแห่งชาติ

ศุกร์ 24 พฤษภาคม 2511 กรมอาชีวศึกษาตั้งงบประมาณทุนการศึกษา เพื่อเตรียมผู้สอนสำหรับสถาบันเทคโนโลยีธนบุรี ต่อสำนักงบประมาณ กระทรวงศึกษาธิการ เสนอโครงการสถาบันเทคโนโลยีธนบุรี และขอเสนอทุนการศึกษา ณ ต่างประเทศ เพื่อเตรียมผู้สอนสำหรับสถาบันเทคโนโลยีธนบุรี ต่อนายกรัฐมนตรี

อังคาร 23 กรกฎาคม 2511 คณะรัฐมนตรีพิจารณาโครงการสถาบันเทคโนโลยีธนบุรี ในที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งได้แต่ให้เรียกชื่อใหม่ว่า "วิทยาลัยเทคโนโลยี" กับรวมวิทยาลัยอีก 2 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคพระนครเหนือ และวิทยาลัยโทรคมนาคมเข้าร่วมสังกัดด้วย

ศุกร์ 26 กรกฎาคม 2511 อธิบดีกรมอาชีวศึกษา เรียกประชุมผู้อำนวยการ 3 วิทยาลัย เพื่อเตรียมการยกร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยี

ศุกร์ 2 สิงหาคม 2511 วิทยาลัยเทคนิคธนบุรี เสนอร่าง พ.ร.บ. วิทยาลัยเทคโนโลยีต่อกรมอาชีวศึกษา

พฤษภาคม 29 สิงหาคม 2511 ประชุมคณะกรรมการยกร่าง พ.ร.บ. วิทยาลัยเทคโนโลยี ระดับกระทรวง ครั้งที่ 1

พฤษภาคม 19 กันยายน 2511 ประชุมคณะกรรมการยกร่าง พ.ร.บ. วิทยาลัยเทคโนโลยี ระดับกระทรวง ครั้งที่ 2

พฤษภาคม 26 กันยายน 2511 อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเรียกประชุมผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 3 วิทยาลัย ครั้งที่ 1

อังคาร 1 ตุลาคม 2511 ประชุมผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 3 วิทยาลัย ครั้งที่ 2 มีอธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นประธาน

อังคาร 19 พฤศจิกายน 2511 ประชุมกรรมการยกร่าง พ.ร.บ. วิทยาลัยเทคโนโลยี ระดับกระทรวง ครั้งที่ 3 ที่ประชุมผ่านร่างนี้ และเสนอร่างฯ ต่อผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายระดับกระทรวงแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำเป็นขั้นสุดท้ายเพื่อนำเสนอ ครม. ต่อไป

2512 ค.ร.ม. รับหลักการ ครั้งที่ 1 และส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแก้ไข

2513 ค.ร.ม. รับหลักการครั้งที่ 2 และส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ส่วนชื่อวิทยาลัยเทคโนโลยีให้เปลี่ยนเป็นสถาบันเทคโนโลยี

จันทร์ 18 พฤษภาคม 2513 ได้รับพระราชทานชื่อสถาบันเทคโนโลยี เป็น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

จันทร์ 7 กันยายน 2513 ร่าง พ.ร.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าออกจากสำนักงานกฤษฎีกาเพื่อเข้าสู่ ค.ร.ม. เป็นวาระสุดท้าย

อังคาร 8 กันยายน 2513 คณะรัฐมนตรีรับหลักการร่าง พ.ร.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า แล้วส่งเรื่องให้พรรคสหประชาไทย และพรรคฯ ได้ส่งให้คณะกรรมการการศึกษาของพรรคฯ พิจารณา

4 กุมภาพันธ์ 2514 สภาผู้แทนราษฎร ลงมติรับหลักการร่าง พ.ร.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เมษายน 2514 พ.ร.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พ.ศ. 2514 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ฉบับพิเศษ เล่มที่ 88 ตอนที่ 43

24 เมษายน 2514 เริ่มใช้ พ.ร.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พ.ศ. 2514 โดยมีหลักการ
สำคัญคือ ผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญา ให้การศึกษาทางเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ ทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
และระดับปริญญาตรี พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาวุฒิ ปท.ส. ก่อนที่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ
มีศักดิ์และสิทธิ์เท่า วศ.บ. ทุกประการ นับว่าเป็นสิ่งที่ต้องชื่นชมเป็นพิเศษ เพราะมีความหมายอย่างยิ่ง ในการ
ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม

หลักจากใช้ พ.ร.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า มาได้ 10 ปี ท่านอาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์
พร้อมด้วยอาจารย์และนักศึกษาของสถาบัน ผลักดันให้สถาบันแยกออกมาเป็นอิสระ เป็นสถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าธนบุรี โดยเริ่มเสนอ พ.ร.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ให้เป็นนิติบุคคล มีอธิการบดี และ
สภาสถาบันของตนเอง การบริหารงานส่วนใหญ่จะเสร็จสิ้นในสถาบัน เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ตั้งแต่ พ.ศ.
2525 ราวเดือน เมษายน จึงสำเร็จ พ.ร.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ฯลฯ พ.ศ. 2528 ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอน 26 ฉบับพิเศษ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2529 และใช้มาจนถึงทุกวันนี้

จากบันทึกเหตุการณ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ที่คัดลอกมาให้เห็นนี้ จะเห็นได้ว่าท่านอาจารย์
ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ เป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้กับสถาบันของเรา
มาโดยตลอด แม้จะมีอุปสรรคขัดขวาง ยุ่งยาก ท่านก็ใช้ความสามารถที่สุขุม รอบคอบ แก้ไข และผ่านไปได้ด้วย
ดี ทุกที

ในวาระดีที่ที่ท่านอาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ จะครบเกษียณอายุราชการ ในวันที่ 30 กันยายน
2539 นี้ ข้าพเจ้าในนามสมาคมนักศึกษาเก่า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ขออัญเชิญเดชานุกาพ
แห่งคุณพระศรีรัตนตรัย พร้อมเดชานุกาพแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดอภิบาลรักษา
และประทานพรให้ท่านอาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ประสบแต่สิ่งดีดี ประสบแต่ความสุข มีความเจริญรุ่งเรือง
มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ถึงพร้อมด้วยจตุรพิธพรชัยตลอดกาล และเป็นที่ยิ่งของพวกเราชาวพระ
จอมเกล้าธนบุรีตลอดไป.

พยุร เกตุกราย

ด้วยความอาลัยจากสหกรณ์ออมทรัพย์ สจธ.

ในช่วงปลายปี 2518 หรือประมาณ 20 ปีก่อนนี้ ได้มีข้าราชการของสถาบันรวมตัวกันก่อตั้ง
สหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ด้วยการสนับสนุนของท่านรองอธิการบดี
ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ นอกจากนี้ท่านยังได้ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่สมาชิกเป็นครั้งแรก เพื่อ
เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดที่ 1 จำนวน 12 คน และตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา สหกรณ์ออมทรัพย์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำกัด ของเราได้อีกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการและได้เริ่มดำเนินการ
ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

จากวันนั้นถึงวันนี้ กิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีของเรา ได้
ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์และ
ตามปณิธานที่เราได้หวังเอาไว้ นั่นคือการรวมตัวกันเป็นสหกรณ์ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะคือการช่วย

เหลือข้าราชการชั้นผู้น้อยที่มีปัญหาทางการเงินและมีหนี้สินภายนอกมาก ต้องเสียดอกเบี้ยสูง ขณะนี้
ข้าราชการชั้นผู้น้อยเหล่านั้นได้กลายมาเป็นสมาชิกสหกรณ์ เป็นลูกหนี้สหกรณ์และเสียดอกเบี้ยต่ำเพียง 1
เปอร์เซ็นต์ต่อเดือนเท่านั้น นับได้ว่าท่านรองอธิการบดี ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ได้มีส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้พวกเราในวันนี้
วันที่เรามีสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินของพวกเขา

ถ้าเปรียบสหกรณ์ออมทรัพย์ของเราเหมือนต้นไม้ ต้นไม้ต้นนี้ท่านรองอธิการบดี ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์
ได้เป็นผู้นำข้าราชการของสถาบันฯ มาร่วมแรงร่วมใจกันปลูกขึ้นเมื่อ 20 ปีก่อนหน้านี้ บัดนี้ต้นไม้ต้นนี้ได้
เจริญเติบโตผลิดอกออกผลให้พวกเราชาวสมาชิกสหกรณ์ได้พึ่งพาอาศัยร่มเงา และได้เก็บเกี่ยวผลไม้ต้นนี้กิน
ด้วยความสุขสมบูรณ์กว่าแต่ก่อนนี้มาก พวกเราสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ขอขอบพระคุณท่านที่ได้ช่วยให้เรา
มีวันนี้

พวกเราขอตั้งปณิธานว่า เราจะร่วมแรงร่วมใจสืบสานเจตนารมณ์ของท่านสืบไป จะช่วยกันรดน้ำ
พรวนดินและให้ปุ๋ยแก่ต้นไม้สหกรณ์ฯ ต้นนี้ให้เจริญงอกงามเพื่อจะได้เป็นที่พึ่งแก่พวกเรา และอนุชนรุ่นหลังสืบไป

นายประมาธ ขอนตะวัน
ประธานคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ออมทรัพย์ สจธ.

สิ่งประทับใจและคำสารภาพ

ขอขอบคุณหัวหน้าภาควิชาฯ ผศ.ดร.สำเร็จ จักรใจ ที่ให้เกียรติผมได้เขียนเกร็ดประวัติผลงานของ
ท่านอดีตอธิการบดี รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์

รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ เป็นผู้บริหารที่สมบูรณ์แบบควรแก่การยกย่องและนับถือได้ตลอดกาล ท่าน
เริ่มชีวิตราชการตั้งแต่ต้นจนจบที่พระจอมเกล้าธนบุรี สิ่งประทับใจครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อท่านเริ่มทำงานได้ประมาณ
1 ภาคเรียน วันหนึ่งท่านเดินผ่านมาเห็นผมกับพรรคพวกกำลังติดตั้งเครื่องมือทดสอบอยู่ที่โรงงานเครื่องกล
1 ต้องย้ายเครื่องทดสอบเครื่องหนึ่งขึ้นไปชั้นบน ขณะที่กำลังช่วยกันเข็นอยู่นั้น ท่านได้วางเอกสารและช่วย
เข็นเครื่องทดสอบจนถึงชั้นบนได้สำเร็จ ลำพังพวกผม 6-7 คน นั้น ถ้าทุกคนออกแรงเต็มที่ก็จะเข็นขึ้นไปได้
สิ่งที่ผมต้องสารภาพก็คือ เมื่อท่านมาช่วยนั้นผมเกาะไว้เฉย ๆ ไม่ได้ออกแรงเลย เมื่อสิ่งนั้นเข็นขึ้นไปได้ก็
แสดงว่าท่านได้ออกแรงเท่า ๆ กับพวกเรา ผมรักท่านตั้งแต่วันนั้น

มีอยู่ครั้งหนึ่งผมต้องยอมรับท่านเป็นพี่ชายใหญ่ เมื่อผมไปยื่นใบลาออกจากราชการ ท่านไม่ได้ตาม
เหตุผลใด ๆ เพียงแต่ถามว่าจะรับบำเหน็จ หรือบำนาญ ผมตอบว่าขอรับบำเหน็จ ท่านบอกว่าถ้ารับบำเหน็จ
เดี๋ยวก็ต้องไปขอตานเขากิน ผมไม่เห็นให้ดอก ถ้ารับบำนาญผมจะเห็นให้เดี๋ยวนี้ ท่านได้แสดงความเมตตาอัน
ยิ่งใหญ่ต่อผม ผมไม่ได้เคืองท่านเลยที่ท่านดูถูกผม ผมเพียงแต่รู้สึกที่ผมพบ "พี่ชายใหญ่" แล้ว และจะอยู่กับ
ท่านต่อไปจนกว่าจะทนไม่ได้ และบัดนี้ผมได้ทำสำเร็จแล้ว

ในวันนั้นผมไม่ได้เรียนกับท่านว่า ผมจะไม่มีวันขอตานเขากินเพราะในตอนที่ผมจะมารับราชการนั้น
ทั้งคุณยายและคุณแม่บอกว่า "เมื่อจะไปรับราชการ ก็อย่าทิ้งฐาน เมื่อหลวงเขาไม่เลี้ยงก็กลับบ้านเรา แม่เลี้ยงได้"

สิ่งประทับใจที่ดีมีอีกมากไม่สามารถจะเล่าให้หมดได้ แต่คำสารภาพนั้นหมดแล้ว ในวาระที่ท่านจะ
เกษียณอายุราชการ ความดีของท่านจะอยู่ในใจของผมและพวกเราตลอดไปนานเท่านั้น

อุทัย แก้วช่วง

“ผู้บังคับบัญชา”

“ห้องสมุด” เริ่มดำเนินการพร้อม ๆ กับสถาบัน ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 เริ่มต้นด้วยหนังสือบริจาคและตำราส่วนตัวของคณาจารย์ซึ่งนำกลับมาจากต่างประเทศ รวมกันไว้ในตู้แขวนใบเล็ก ๆ ในห้อง 101 อาคารไม้ ซึ่งเป็นห้องอเนกประสงค์สำหรับคณาจารย์รุ่นแรก ปีต่อมาจึงจัดเป็นห้องสมุดเล็ก ๆ ในห้อง 202 และ 201 ตามลำดับให้นักศึกษาได้ใช้ด้วย เริ่มมีอาคารห้องสมุดเอกเทศตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2512 พื้นที่ 1,400 ตารางเมตร และสร้างเพิ่มอีกหนึ่งหลังเชื่อมต่อกัน เริ่มใช้งานตั้งแต่ตุลาคม 2525 พื้นที่รวมชั้นลาดฟ้า 3,000 ตารางเมตร ปัจจุบันมีหนังสือภาษาอังกฤษ 80,182 เล่ม ภาษาไทย 27,405 เล่ม มีวารสารภาษาอังกฤษ 1,274 รายการ ภาษาไทย 540 รายการ เริ่มนำ CD-ROM เข้ามาใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 มีบุคลากร รวม 37 คน ผู้มีสิทธิใช้ห้องสมุดประมาณ 6,000 คน ขณะนี้กำลังแปลงข้อมูลทางบรรณานุกรมเข้าในโปรแกรม INNOPAC เพื่อให้สามารถเรียกค้นข้อมูลได้ทั้งระยะใกล้และระยะไกล

“ผู้บังคับบัญชา” ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน รวม 3 ท่าน แต่ละท่านได้ปลูกฝังแนวคิดต่อไปนี้ ไว้ให้ชาวห้องสมุดยึดถือ และปฏิบัติ :

“ทนุโต เสฏฺโฐ มนุสฺเสสุ -- ผู้ฝึกตนดีแล้ว เป็นผู้ประเสริฐ --The Trained man wins”

“Efficiency = The ability to work + The desire to do it better”

“Command respect -- Not demand respect”

“การทำจิตใจให้ผ่องแผ้วแจ่มใส เป็นมงคลอันอุดม”

“ต้องอดทน สู้เขาได้ จึงจะเก่ง”

“คนทำงาน ต้องมีทั้งคนรักและคนชัง ก่อนตัดสินใจทำอะไร ขอให้คิดให้รอบคอบ ทบทวนหลาย ๆ ครั้ง ถ้าไม่แน่ใจ อย่างเพิ่งลงมือ หากทำไปแล้วมีปัญหา หรือไม่ถูกใจผู้ใช้ คนที่เสนอให้ทำ หรืออยู่ที่ทำก็วางเฉย ห้องสมุดจะเดือดร้อน ท่าน ก็อยู่ห่าง อาจช่วยไม่ทัน”

“ปัญหาเกิดขึ้นแล้ว ต้องช่วยกันแก้ไข”

“ชาวห้องสมุด” ได้พยายามปฏิบัติตามแล้วทุกประการด้วยความเคารพ และอยากให้ผู้ใช้ปฏิบัติตามมากขึ้น เพื่อความสุขความเจริญที่ยั่งยืนของ สจร. และเพื่อรำลึกถึงท่าน “ผู้บังคับบัญชา” ซึ่งต้องจากพวกเราไปด้วยเหตุเกษียณอายุราชการทุกท่าน

เมื่อท่านมีเวลาว่าง ขอเชิญมาใช้บริการห้องสมุดต่อไป หรือจะเรียกใช้ผ่าน Internet ได้ทุกเวลานะคะ

เอมอร ศรีนิลทา

๙ กันยายน ๒๕๓๙

อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ที่ข้าพเจ้ารู้จัก

ข้าพเจ้าจะเขียนถึงท่านอาจารย์ใน 4 มุมด้วยกัน ดังนี้

ในแง่การศึกษา

ขณะที่ข้าพเจ้าเรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาช่างไฟฟ้า คณะวิชาช่างวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี ซึ่งมีอาจารย์ประจำ ประจำศุภณิธิ เป็นผู้อำนวยการและอาจารย์สุนทร ศรีนิลทา เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการนั้น ใน

ภาคเรียนที่ 2 ของปีนั้นและต่อ ๆ มา มีอาจารย์ใหม่ ๆ จากต่างประเทศ ทั้งอังกฤษและสหรัฐอเมริกา มารับราชการหลายท่าน ในจำนวนนั้นก็มี อาจารย์ ดร.ไพฑูลย์ หังสพฤกษ์ ด้วยผู้หนึ่ง อาจารย์กลับมารับราชการในแผนกช่างยนต์ ดร.นาท ตันทรวิรุฬห์ ในแผนกช่างไฟฟ้า, ดร.ทริส สุตะบุตร ในแผนกเทคนิคการผลิต (ชื่อในสมัยนั้นของภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม) ท่านเหล่านี้เป็นผู้จุดประกายความหวัง ในการพัฒนาให้วิทยาลัยเทคนิคธนบุรีเปลี่ยนฐานะไปเป็นสถาบันเทคโนโลยี โดยเริ่มจากได้รับช่วยเหลือจาก UNDP THA7 และ THA22 เมื่ออาจารย์ ดร.ไพฑูลย์ได้เป็นผู้อำนวยการก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากวิทยาลัยเทคนิคธนบุรีไปเป็นสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตธนบุรี และเป็นสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ตามลำดับ ท่านอาจารย์ก็ได้เป็นรองอธิการบดี ประจำวิทยาเขต จนกระทั่งเป็นอธิการบดีเต็มตัวสองสมัยซ้อน ก่อนที่อาจารย์ ดร.ทริส สุตะบุตร จะได้เป็นอธิการบดี โดยท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาสถาบันมาจนปัจจุบัน

ในแง่ผู้ได้บังคับบัญชา

แม้ข้าพเจ้า จะอยู่คนละสาขาวิชา ก็ได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างยิ่ง เช่นเมื่อข้าพเจ้าได้ลาเรียน 2512 ถึง 2514 โดยมีท่านอาจารย์เป็นผู้ปกครองลงนามในใบมอบตัวด้วยและก็ยังได้รับความกรุณาโดยสม่ำเสมอมาตลอด

ในแง่วิศวกร

ผู้เขียนเคยได้ทำงานเป็นวิศวกรที่ปรึกษาโครงการเดียวกับท่านซึ่งท่านทำงานในระบบปรับอากาศ ข้าพเจ้าทำงานในระบบขนส่งทางดิ่ง ในการประชุมหน่วยงาน ท่านได้แสดงให้เห็นถึงการมองการณ์ไกล ตัดสินปัญหาต่าง ๆ ด้วยความสุขุมรอบคอบ และเฉียบคมเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์ และผู้ได้บังคับบัญชาอย่าง ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง

ในแง่สภาคณาจารย์

ข้าพเจ้าได้ทำงานในสภาคณาจารย์มาหลายสมัยมี 1. อาจารย์ชูชาติ เกษรมาลา 2. อาจารย์อดิศักดิ์ พงษ์พูนผลศักดิ์ 3. อาจารย์สมศรี สิปปพัฒนวิทย์ และ 4. อาจารย์ ดร.ประเวทย์ ดุ้ยเตี้มวงค์ เป็น ประธานตามลำดับ ซึ่งสภาคณาจารย์ก็ได้รับความเมตตาและรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่สภาฯ ได้เรียนเสนอท่าน โดยเฉพาะในช่วงวิกฤต พฤษภาคม 2535 ท่านได้แสดงความเป็นผู้นำให้ผู้ได้บังคับบัญชามั่นใจและสามัคคีกันอยู่ได้

ในขณะนี้ท่านเป็นที่ปรึกษาสถาบันฯ ซึ่งท่านจะเกษียณอายุราชการในวันที่ 30 กันยายน 2539 นี้ คณาจารย์ในภาควิชา วิศวกรรมไฟฟ้า, สภาคณาจารย์ ได้มอบให้ข้าพเจ้าเขียนถึงท่านเพื่อรวบรวมความคิดเห็นเอาไว้เป็นที่ระลึก เมื่อเขียนถึงแล้วก็ขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายโปรดดลบันดาลให้ท่านมีอายุ วรรณะ สุขะ พละ อยู่เป็นมิ่งขวัญ และตัวอย่างที่ดีให้พวกเราทั้งหลายนานเท่านาน และ หวังว่าท่านคงไม่ทิ้งลูกศิษย์รุ่นใหม่ๆ ที่อยากเรียนวิชาการระบบปรับอากาศ, เทอร์โมไดนามิกส์ จากท่าน เป็นอย่างยิ่ง

ศุภฎี ตันตโกไศย

ประทับใจในจิตนิพนธ์

สุภาพบุรุษสุดสง่าทำสมารถ
หลายสมัยได้รับเลือกเป็นอธิการฯ
เป็นขวัญใจของเราชาวบางมด
อัยยาคัยไมตรีที่ครองคน
ร่วมทุกซ่สร่วมพันฝ่ามาเหน้อยยาก
มีมนุษย์สัมพันธ์ท่านจึงเป็น
จิตวิทยา บริหารท่านดีนัก
มีเมตตากรุณาเข้าใจคน
กอรบด้วยพรทมิฬารสีมีในจิต
ช่วยให้งานสำเร็จเสร็จสบาย
กล่าวสุนทรพจนา ณ คราใด
ได้รับเชิญงานใดไปประจำ
ณ กาลนี้ครบวาระท่านเกษียณ
ร่วมก่อสร้างสถาบันฯ อันวิไล
ให้เจริญด้วยอายุและวรรณะ
เป็นที่รักยกย่องของผองชน
ณ ที่นี้ ชาวคณะศิลปศาสตร์
เอื้ออำนวยให้งานผ่านด้วยดี
จำได้ดีแม้เหตุการณ์เนิ่นนานแล้ว
ถึงวันที่อธิการฯ ท่านกรุณา
ยังรำลึกนึกได้จนบัดนี้
ไม่ลืมเลือนจารึกไว้ในพระคุณ
แม้กาลาอาลัยในดวงจิต
อันคุณธรรมความดีท่านมีมา

ทั้งสามารถในงานการบริหาร
ด้วยเชี่ยวชาญครองงานและครองตน
ไม่ถ้อยคทำให้งานนั้นเกิดผล
จึงบันดลพันผ่านการยากเย็น
ร่วมลำบากนำงานผ่านทุกซ่เชิญ
นายดีเด่นชนะใจหลายหลายคน
ไม่ทำอุทกประนีประนอมพร้อมเหตุผล
ทั้งอดทนไม่บ่นว่าให้หน้าอาย
จึงผูกมิตรผู้คนได้มากหลาย
ยากเป็นง่ายด้วยดีมีคุณธรรม
งานไหน ๆ คนชมคมและฮา
เป็นผู้นำที่จริงจิตสนิทใจ
ด้วยพากเพียรจำเนียรกาลผ่านสมัย
รัตนตรัยขออิฐฐานจงดาลผล
อีกพละพลาณามัยให้สบบผล
ให้มากล้นทรัพย์ไพบูลย์พูนทวี
ถือโอกาสขอบพระคุณแต่ท่านที่
เอื้ออารีในทุกกาลที่ผ่านมา
วันจะแล้วบิจจะคล้อยยังทวนทา
ภาคภาษาฯ ด้วยกึ่งเด่นเป็นพระคุณ
ชาวซึ่งดีที่ได้รับสนับสนุน
เราอบอุ่นด้วยน้ำใจที่ให้มา
ก็ยังคงติดตตรึงคณิงทา
ประทับใจในจิตนิพนธ์

ด้วยเคารพ-รัก และผูกพันในท่านที่ปรึกษาสถาบันฯ และอดีตอธิการบดี ดร.ไพบูลย์ ทั้งสพฤกษ์

อาจารย์รัศมี ชูติมา

ประพันธ์ในนามโครงการจัดตั้งคณะศิลปศาสตร์

9 ก.ย. 39

รองศาสตราจารย์ไพบูลย์ ทั้งสพฤกษ์ กับ สรบ.

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ ทั้งสพฤกษ์ ได้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตธนบุรี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2514-2528 และดำรงตำแหน่งอธิการบดีคนแรกของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (พ.ศ. 2529-2534) ในช่วงปลายแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5-ระยะที่ 6

สจธ.ได้มีการดำเนินการจัดตั้ง *สถาบันพัฒนาและฝึกอบรมโรงงานต้นแบบ (สรบ.)* โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้โรงงานและอุปกรณ์ต้นแบบเป็นเครื่องมือสำหรับการฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถในเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถทำให้น้ำทรัพยากรและความสามารถทางวิชาการของ สจธ. ไปถ่ายทอดให้กับบุคลากรและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของประเทศ ในด้านการสร้างอุปกรณ์ การติดตั้งการเดินเครื่องของโรงงาน การซ่อมแซมบำรุงรักษาของโรงงานต้นแบบ ฯลฯ นอกจากนี้ สรบ. ยังเป็นหน่วยงานวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ และดัดแปลงปรับปรุงเทคโนโลยีที่รับมาจากต่างประเทศ แล้วเผยแพร่ และบริการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในทุกสาขาวิชาการ

สรบ. ได้รับอนุมัติจัดตั้งขึ้น เมื่อเดือนสิงหาคม 2533 *โดยได้รับความอนุเคราะห์สนับสนุน และผลักดันจากท่านอธิการบดี รศ.ดร.ไพบุลย์ หังสพฤกษ์* ให้สามารถพัฒนาหน่วยงานเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ได้สำเร็จ โดยในบึงบประมาณ 2539 นี้ สรบ. มีห้องปฏิบัติการวิจัย 11 ห้อง และกำลังดำเนินงานในโครงการวิจัยอยู่ 45 โครงการ และสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีจากระบบ/อุปกรณ์ และโรงงานต้นแบบกว่า 15 ชนิด โดยมีการจัดฝึกอบรมไปแล้ว 11 ครั้ง พร้อมทั้งได้จัดตั้ง 3 ห้องปฏิบัติการกลาง คือ (1) ห้องปฏิบัติการกลางวิเคราะห์และบริการเคมีทั่วไป, (2) ห้องปฏิบัติการซ่อมสร้างเครื่องมืออุตสาหกรรม และ (3) ห้องปฏิบัติการสอบเทียบมาตรฐานเครื่องมือวัด รวมทั้งงานบริการให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นงานบริการวิชาการ และงานการค้าของ สจธ. ด้วยจำนวน 16 โครงการ และสรบ. ยังเป็นหน่วยงานหลักหนึ่งในสี่ของ *สวนอุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (KMITT Industrial Park)* ซึ่งจะกำเนิดขึ้นในวิทยาเขตบางขุนเทียนและจะเริ่มดำเนินการได้ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นไป

บัดนี้ รศ.ดร.ไพบุลย์ หังสพฤกษ์ อธิการบดีของ สจธ. ยุคแรก และที่ปรึกษาสถาบันฯ ในปัจจุบัน มีสิริอายุ 60 ปี ซึ่งครบเกษียณตามวาระของข้าราชการในปี พ.ศ. 2539 นี้ ชาว สรบ. ทุกคนยังคงรำลึกถึงท่านและผลงานการบริหารซึ่งก่อให้เกิด สรบ. และสวนอุตสาหกรรม สจธ. อันจะเป็นความภาคภูมิใจของชาว สจธ. ทุกคน โดยหวังว่า ท่านอาจารย์ไพบุลย์ ยังคงความเมตตากรุณาแก่ชาว สจธ. ในการให้คำแนะนำ ข้อปรึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ สจธ. พัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับนานาชาติต่อไปในอนาคต

PDTI

ภาควิชาจุลชีววิทยา

ขอแสดงความยินดีกับท่าน รศ.ดร.ไพบุลย์ หังสพฤกษ์ ในโอกาสอยู่ในราชการจนครบเกษียณอายุ ด้วยประวัติการรับราชการที่ดีเยี่ยม ในปี 2539 นี้ นึกถึงท่านครั้งใด ก็เห็นภาพ ความใจเย็น ใจดี เป็นที่พึ่งในยามมีปัญหาได้เสมอ ประทับใจที่ท่านพ้นตำแหน่งอธิการบดีแล้ว ท่านยังมาทำงานตามปกติ เป็นที่ปรึกษาสถาบัน และคอยช่วยแก้ปัญหา ให้ข้อคิดต่าง ๆ เพื่อให้สถาบันฯ ของเราก้าวหน้าต่อไป เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้บริหารทั้งหลาย เมื่อพ้นจากตำแหน่งก็ยังช่วยงานสถาบันฯ ได้

พบอาจารย์ครั้งใด สวัสดิ์ท่าน ท่านจะทักทายถามทุกข์สุขเสมอ ขอกราบสวัสดิ์ ขอให้ท่านแข็งแรง สุขภาพดี และเยี่ยมเยียนชาว สจธ. บ่อย ๆ นะคะ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

สมศรี ลิปิพัฒน์วิทย์

รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์

ท่านเป็นผู้สนับสนุนให้มีการก่อตั้งคณะพลังงานและวัสดุ เพื่อสนองนโยบาย "แสวงหาและประหยัดพลังงาน" เนื่องจากภาวะราคาน้ำมันของโลก มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบัน

ท่านยังร่วมเป็นอาจารย์ ผู้สอน และควบคุมวิทยานิพนธ์นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ในหัวข้อ Thermodynamics และ Refrigeration and Air-Conditioning มาจนถึงปัจจุบัน ทำให้การดำเนินงานของคณะฯ เป็นไปได้ด้วยดี

จึงขอรำลึกถึงท่านด้วยใจ

สายวิชาเทคโนโลยีพลังงาน

คณะพลังงานและวัสดุ

ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง

ดิฉันรู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสอันดีในการได้กล่าวถึง รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ อดีตอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

นับเป็นเวลานานกว่า 20 ปี ที่ได้รู้จักและได้ปฏิบัติงานร่วมกับท่าน ตั้งแต่ครั้งที่ท่านดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดี วิทยาเขตธนบุรี จนกระทั่งได้มาปฏิบัติงานร่วมกับท่านที่บางมดแห่งนี้ ท่านเป็นคนที่มีความ สุขุม ละเอียดยอบคอบและให้ความใส่ใจได้ตามทุกสุขและให้คำแนะนำ ให้กำลังใจผู้ได้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

จึงถือได้ว่าท่านเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีคุณธรรมและมีความสนใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ และถึงแม้ท่านเกษียณอายุราชการไป คิดว่าชาวบางมดก็คงจะระลึกถึงท่านอย่างไม่รู้คลายในความกรุณาของท่าน

นางสาวพัชริน จนวนรชัย
หัวหน้าศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง

รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์
นักบริหารโดยกำเนิด

ในวาระท่านอดีตรองอธิการบดีหลายสมัย และเป็นอธิการบดีท่านแรกของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ครบเกษียณอายุราชการในปี 2539 นี้ ผมเป็นบุคคลหนึ่งที่รู้สึกเสียดายในความรู้ความสามารถในตัวท่าน ที่น่าจะปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปอีกหลาย ๆ ปี ท่านนอกจากเป็นนักวิชาการที่ยอมรับกันทั่วไปแล้ว ท่านยังเป็นนักบริหารที่ดีเยี่ยมคนหนึ่งด้วย โดยเฉพาะทักษะและความสามารถในการบริหารของท่าน นับว่าเป็นมืออาชีพทีเดียว พอท่านเริ่มทำงานบริหาร ก็บริหารได้ดีเลิศ และตีมาโดยตลอดจนถึงขณะนี้เวลานี้ ทำให้ผมอยากจารึกไว้ว่าท่านคือ ผู้บริหารโดยกำเนิด ผมมีความประทับใจหลายเรื่อง ขอยกตัวอย่างสัก 3 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 ท่านเป็นผู้บริหารที่เอาใจใส่และดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา

เหตุการณ์เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2514 เมื่อท่านมอบหมายให้ผมรักษาการหัวหน้าคณะฝึกครูเทคนิคชั้นสูง ซึ่งต้องทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเนสโกด้วย ผมนั่งทำงานที่โต๊ะทำงานระดับตรีเดิม แต่ผมเป็นระดับโท ท่านได้มาตรวจดู แล้วจัดการให้ผมเปลี่ยนโต๊ะทำงานให้เหมาะสมกับระดับ พร้อมทั้งแนะนำการจัดสภาพที่ทำงานและการวางตัวในการทำงานกับผู้เชี่ยวชาญเนสโก ลักษณะการแสดงออกต่อผู้ใต้บังคับบัญชาของท่าน ผมจดจำมาใช้ตลอดเมื่อผมเป็นผู้บริหาร ซึ่งเป็นผลที่ทำให้ผมสามารถปฏิบัติหน้าที่ของผมได้มาจนถึงปัจจุบัน

เรื่องที่ 2 ท่านเป็นผู้บริหารที่ไม่ถือตัว

ครั้งประมาณ พ.ศ. 2517 ผมเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาคณะกรรมการนักศึกษาสถาบันฯ ผมได้มีโอกาสออกไปเยี่ยมค่ายอาสาที่อาจารย์ปราโมทย์ ทองดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาค่ายอาสาพัฒนา ในจังหวัดในภาคอีสาน ตกเย็นก็รับประทานอาหารกัน ท่านไม่ยอมให้จัดอาหารเฉพาะให้ แต่ได้ไปเดินเข้าแถวร่วมกับนักศึกษาที่ออกค่าย เดินตามคิวไปรับอาหาร เช่นเดียวกับนักศึกษา และท่านรับประทานอาหารบนลานดินร่วมกัน ผมประทับใจในความไม่ถือตัวให้เกียรติแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ไม่เชื่อโปรดดูรูปคนหนุ่ม รูปงามใส่แว่นนั้นแหละ คืออาจารย์ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ส่วนผู้เขียนยืนอยู่ด้านหลังท่าน

เรื่องที่ 3 ท่านเป็นผู้บริหารที่กระจายอำนาจหน้าที่และให้เกียรติผู้ร่วมงาน

ผมจดจำเรื่องเหล่านี้ทั้งในการทำงานในสถาบันในฐานะหัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและในฐานะรองผู้อำนวยการ กล่าวคือ เมื่อ พ.ศ. 2523 ท่านจะต้องไปช่วยราชการเป็นรักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ท่านได้ให้ผมไปช่วยราชการในฐานะ รักษาการรองผู้อำนวยการวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ด้วย ในครั้งกระนั้น ผมได้รับการมอบหมายงานต่าง ๆ จากท่านโดยท่านจะให้เกียรติ ให้อำนาจการทำงาน ไม่ก้าวก่ายหรือตัดทอนการตัดสินใจการทำงานของผมเลย หน้าที่ถ้าหากมีอะไรผิดพลาดเกิดขึ้น ท่านจะออกหน้ารับให้ด้วย แก่ใจจนผมรอดตัวไปได้ทุกที ไม่ถูกเฉือน

จากเหตุการณ์ทั้ง 3 เรื่องที่กล่าวมานี้ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยที่ท่าน รศ.ดร.ไพบูลย์ หังสพฤกษ์ ยังหนุ่ม ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ผมกล้าพอที่จะสรุปว่า ท่านเป็นนักบริหารโดยกำเนิด ผมระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงาน กับท่านในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชา การที่ได้เรียนรู้จากท่าน ผมก็ถือตัวเองเสมอว่า ผมคือลูกศิษย์ของท่านคนหนึ่งครับ

รศ.ไพโรจน์ ตีรณธนากุล

“พ่อครู”

“พ่อครู” ท่านเป็นกับดัดที่สามารถได้นำพา สจธ. นาวา ผ่านท้องมหาสมุทรแห่งกาลเวลามาได้อย่างมีเสถียรภาพ ปัจจุบันท่านเป็นอดีตกับดัด และกำลังจะเป็นอดีตข้าราชการ ด้วยกตติกาในระเบียบราชการที่ต้องเกษียณอายุราชการ ทั้ง ๆ ที่ยังอาทร ท่วงโย นาวาลำน้ำนั้น คงจะมีบางคนเท่านั้นที่เคยได้ยินท่านเปรย “ความในใจ” ให้ทราบ ว่า “พ่อครูไพบูลย์ หังสพฤกษ์” อยากจะบอกอะไรกับลูกศิษย์และชาว สจธ.

ลูกศิษย์

10 ก.ย. 39

ทำบุญคราใด จิตย่อมแจ่มใส ใจเบิกบาน

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ด้วย